

[Akceptuje](#)

W ramach naszej witryny stosujemy pliki cookies w celu świadczenia państwu usług na najwyższym poziomie, w tym w sposób dostosowany do indywidualnych potrzeb. Korzystanie z witryny bez zmiany ustawień dotyczących cookies oznacza, że będą one zamieszczone w Państwa urządzeniu końcowym. Możecie Państwo dokonać w każdym czasie zmiany ustawień dotyczących cookies. Więcej szczegółów w naszej [Polityce Prywatności](#)

[Portal](#) [Informacje](#) [Katalog firm](#) [Praca](#) [Szkolenia](#) [Wydarzenia](#) [Porównania międzylaboratoryjne](#)
[Kontakt](#)

[Laboratoria](#)
[.net](#)
[Innowacje](#)
[Nauka](#)
[Technologie](#)

[Logowanie](#) [Rejestracja](#) [pl](#)

Newsletter

zapisz się

Naukowy styl życia

Nauka i biznes

- [Nowe technologie](#)
- [Felieton](#)
- [Tygodnik "Nature"](#)
- [Edukacja](#)
- [Artykuły](#)
- [Przemysł](#)

[Strona główna](#) > [Informacje](#)

Od materii do antymaterii i z powrotem

Istnieją cząstki, które mogą zachowywać się jak reprezentanci raz świata materii, a raz świata antymaterii. O pomiarze ekstremalnej szybkości oscylacji takich cząstek między obu światami donosi międzynarodowa grupa naukowców pracujących przy eksperymentach w detektorze LHCb. Grupą kierowała dr Agnieszka Dziurda z IFJ PAN w Krakowie.

Jak dziecko na huśtawce, raz wychylające się w przód, raz w tył, tak niektóre cząstki potrafią z nieprawdopodobną szybkością wielokrotnie zmieniać swoje właściwości, w jednej chwili stając się przedstawicielami świata materii, by w kolejnej zachowywać się jak antymateria. Oscylacje cech cząstek między materią a antymaterią uchodzą za jedno z najbardziej fascynujących zjawisk mechaniki kwantowej - opisano w komunikacie Instytutu Fizyki Jądrowej Polskiej Akademii Nauk (IFJ PAN) w Krakowie.

W przypadku mezonów znanych jako B_s^0 oscylacje te udało się zmierzyć z bezprecedensową dokładnością. O wynikach nietuzinkowego pomiaru poinformowała grupa naukowców realizujących eksperymenty w detektorze LHCb przy Wielkim Zderzaczu Hadronów. Artykuł opisujący ich pracę ukazał się na łamach czasopisma „Nature Physics” (<https://doi.org/10.1038/s41567-021-01394-x>).

„Pierwszy pomiar oscylacji mezonów B_s^0 przeprowadzono jeszcze w 2006 roku, w ramach eksperymentu CDF w amerykańskim laboratorium Fermilab. Nam udało się teraz poprawić dokładność pierwotnego pomiaru aż o dwa rzędy wielkości!” - mówi dr Agnieszka Dziurda z IFJ PAN, kierownik międzynarodowego zespołu fizyków, który prowadził opisane badania.

Jak wyjaśniono w komunikacie, składniki materii tworzące widzialny Wszechświat to głównie kwarki dolne i górne, elektrony oraz neutrino elektronowe. Wewnątrz Modelu Standardowego, złożonego narzędzia teoretycznego opisującego świat w skalach atomowych i subatomowych, cząstki te są zgrupowane w jedną generację. Wiadomo, że istnieją jeszcze dwie inne generacje. Obie zawierają cząstki o podobnych właściwościach co pierwsza, tyle że w kolejnych generacjach coraz bardziej masywne.

W Modelu Standardowym każda cząstka materii ma swój odpowiednik w postaci antycząstki różniącej się głównie znakiem ładunku elektrycznego (w przypadku elektrycznie neutralnych neutrin istotne są inne cechy kwantowe). Kwarki nie lubią samotności i zawsze łączą się z innymi w zlepki. Najprostsze z nich to mezony, czyli pary zbudowane z kwarka i jakiegoś antykwarka (niekoniecznie tego samego rodzaju).

„Mezony mogą przenosić ładunek elektryczny, lecz nie muszą. Te pozbawione ładunku elektrycznego, określane jako neutralne, wykazują frapującą cechę: oscylują między postacią materialną a antymaterialną. My skupiliśmy się na analizie częstotliwości oscylacji neutralnych mezonów zawierających kwark piękny b z trzeciej generacji i kwark dziwny s z drugiej, oznaczonych jako B_s^0 ” - tłumaczy dr Dziurda.

Jako cząstki niestabilne, mezony szybko się rozpadają. Nie inaczej jest z mezonami B_s^0 , których żywot w omawianym eksperymencie kończył się po pojedynczych pikosekundach (to ułamek sekundy z 12 zerami po przecinku). W tym czasie mezony B_s^0 pokonywały drogę długości mniej więcej jednego centymetra i, jak się okazało, kilkakrotnie oscylowały.

Od strony technicznej pomiary zjawiska o tak wielkiej częstotliwości okazały się niezwykle trudne. Wymagały zwłaszcza głębokiego zrozumienia technik eksperymentalnych zastosowanych w detektorze, te mogły bowiem zaburzać pomiar. Dopiero dysponując tą wiedzą fizycy byli w stanie precyzyjnie odtworzyć tor ruchu zarejestrowanych mezonów oraz zidentyfikować cząstki, na jakie te się rozpadły - opisano w komunikacie IFJ PAN.

„Mechanika kwantowa przewiduje, że produkty rozpadu mezonu B_s^0 muszą być różne w zależności od tego, czy w chwili rozpadu znajdował się on w stanie materialnym, czy antymaterialnym. Zatem dopiero po zarejestrowaniu i zidentyfikowaniu produktów rozpadu danego mezonu mogliśmy ustalić, czy rozpadł się on jako reprezentant świata materii, czy antymaterii. Połączenie tej wiedzy z informacją o naturze cząstki w momencie produkcji pozwoliło nam na pomiar częstotliwości

oscylacji” - wyjaśnia dr Dziurda.

Poddane analizie dane dotyczyły mezonów B_s0 powstałych w zderzeniach proton-proton o sumarycznej energii 13 teraelektronowoltów, zarejestrowanych w detektorze LHCb w latach 2015-2018. Ostatecznie naukowcom udało się ustalić, że mezony B_s0 oscylują między materią a antymaterią trzy tryliony razy na sekundę, czyli 300 razy szybciej niż oscyluje typowy zegar atomowy zbudowany z użyciem cezu.

Wynik otrzymany przez fizyków z eksperymentu LHCb - podkreślono w komunikacie - jest pomiarem o szerszym znaczeniu. "Z jednej strony na nowym poziomie dokładności zgadza się z przewidywaniami mechaniki kwantowej i stanowi jej piękną ilustrację. Z drugiej, zmierzona częstotliwość oscylacji mezonów B_s0 istotnie zawęża obszary poszukiwań nieznanymi i nieopisanymi przez Model Standardowy cząstek, także tych sugerowanych przez wielu teoretyków w celu wyjaśnienia obserwowanych w ostatnich latach anomalii. Być może ślady tej nowej fizyki uda się wykryć, gdy w 2022 roku zmodernizowany detektor LHCb wznowi rejestrację zderzeń" - podsumowano.

Źródło: pap.pl

<http://laboratoria.net/aktualnosci/31109.html>

23-12-2024

Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia

Najserdeczniejsze życzenia zdrowych, radosnych i pogodnych Świąt Bożego Narodzenia.

23-12-2024

Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025!

Odbędą się one w dniach 11-13 czerwca w Expo XXI w Warszawie.

23-12-2024

Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn

Kobiety często nie czują typowych bólów co skutkuje gorszymi wynikami.

23-12-2024

Świąteczna apteczka

Szczypta umiaru i coś na zgage

23-12-2024

Radioaktywny pluton się nie ukryje

Naukowcy znajdują go nawet na lodowcach

23-12-2024

Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14

Wyłoniono autorów najlepszych prac licencjackich i inżynierskich.

23-12-2024

Polacy są umiarkowanie prospołeczni

Polacy chcą wspierać materialnie.

23-12-2024

Związek między traumą z dzieciństwa a zespołem jelita drażliwego

Pokazały badania polskich naukowców.

Informacje dnia: [Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025!](#) [Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn](#) [Świąteczna apteczka](#) [Radioaktywny pluton się nie ukryje](#) [Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14](#) [Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025!](#) [Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn](#) [Świąteczna apteczka](#) [Radioaktywny pluton się nie ukryje](#) [Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14](#) [Zdrowych i Pogodnych Świąt Bożego Narodzenia Zapraszamy na wyjątkową edycję Targów PCI Days 2025!](#) [Zawał już dawno przestał być chorobą mężczyzn](#) [Świąteczna apteczka](#) [Radioaktywny pluton się nie ukryje](#) [Złoty Medal Chemii przyznany po raz 14](#)

Partnerzy